

۲۲۷۸۶۹۰
رقم

به نام خداوند جان و خرد

تربیت شنوایی و هنرهای آوای

محمد رضا رنجبر

دبیر فرهنگ و هنر مدارس شهر شیراز و مدرس دانشگاه فرهنگیان

انتشارات فرزنانگان دانش

سرشناسه	: رنجبر، محمدرضا، ۱۳۵۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: تربیت شنوایی و هنرهای آوای/ محمدرضا رنجبر.
مشخصات نشر	: قم: فرزندگان دانش، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۶ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۰۹-۷۶-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۶۴ - ۱۶۶.
موضوع	: موسیقی -- ریتم و وزن

Musical meter and rhythm

موسیقی دانان ایرانی

Musicians -- Iran

رده بندی کنگره : MT۴۲

رده بندی دیویی : ۷۸۱/۲۲۴

شماره کتابشناسی ملی : ۸۷۵۲۷۵۶

اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیپا

تربیت شنوایی و هنرهای آوای

نویسنده: محمدرضا رنجبر

ناشر: فرزندگان دانش (۰۲۱۲۸۴۲۳۸۲۵)	نوبت و تاریخ چاپ: اول، ۱۴۰۰
صفحه آرای: محدثه جلالی	طراح جلد: مریم محمدی
شمارگان: ۲۰۰ نسخه	تعداد صفحات: ۱۶۶
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۰۹-۷۶-۲	قیمت: ۴۵۰۰۰ تومان

پیشگفتار

بنام خالق آواها و زیبایی ها

آنچه در این کتاب جمع اوری و تالیف گردیده حاصل پاسخ به نیاز دانشجویان رشته علوم تربیتی در درس هنر دو می باشد که مطابق سر فصل دانشگاه فرهنگیان تنظیم گردیده است. از سویی دیگر با توجه به نیاز به تدریس درس هنر در دبیرستان دوره اول و سالها تجربه در تدریس درس هنر مدارس گوناگون عادی و نمونه و تیز هوشان و عضویت در گروه های آموزشی درس هنر ناحیه یک و سر گروهی استان و عضویت در کمیته تالیف تدوین کتب جدید و پایگاه هنر کشور و نیاز جدی به منبعی ساده که قابل فهم آسان برای همکاران غیر تخصصی باشد جزوه ای تدوین و در خلال دو سال، این جزوه تکمیل و ارائه گردید. آموزش صحیح موسیقی امروز یکی از دغدغه های اصلی خانواده و هنر جویان می باشد که در کنار هزینه های مادی و صرف وقت بسیار همواره بعنوان یکی از راه های کشف خلاقیت و استعداد دانش آموزان و دانشجویان و هنر آموزان مقاطع مختلف در جامعه مطرح می باشد و بسیاری افراد و مراکزی که ادعای این آموزش های صحیح را دارند و همواره با برگزاری دوره های کوتاه و ادعای روش های مدرن و فعال سعی در جذب هنرجو دارند. متأسفانه در کشور ما جای آموزش درست و اصولی و علمی موسیقی در مدارس ما خالی است و علیرغم تلاشهای خوبی که در تالیف بخش هنر های آوایی در پایه های هفتم و نهم دوره اول درس فرهنگ و هنر صورت گرفت تلاش چندانی مشاهده نمی شود و امید آن داریم که بتوانیم در جهت ارتقاء جایگاه هنر غنی موسیقی این کشور در جهت تحقق اهداف تربیتی اسلامی از این هنر به شکلی مطلوب تر بهره مند گردیم. جا دارد از اساتید ارجمندم آقایان غلامرضا رسول اف، دکتر علی رادمان، دکتر رحمت اله مرزوقی و

مسعود مرشد زاده که ضمن حق استادی بر گردن بنده مشوق اینجانب بودند تشکر
کنم .

به هر حال این کار نیز بدون هیچ ادعایی مانند هر کار دیگر خالی از اشکال نیست و
امیدوارم که اساتید ارجمند و همکاران و دانشجویان نظرات ارزشمند خود را جهت
تکمیل و تدوین بهتر چاپ های آینده در اختیار بنده قرار داده و بر بنده منت گذاشته
و در ارتباط باشند .

فهرست

فصل اول..... ۱۲

- ۱۳..... موسیقی چیست؟
- ۱۴..... تعریف موسیقی
- ۱۵..... تعاریف گذشتگان از موسیقی
- ۱۷..... تاریخچه زیبایی‌شناسی در موسیقی
- ۱۹..... محدوده شنوایی انسانی
- ۱۹..... ساختار گوش انسان
- ۲۰..... صدا های قابل شنیدن
- ۲۱..... آفت شنوایی
- ۲۲..... راههای حفظ سلامت شنوایی
- ۲۲..... تربیت شنوایی چیست؟
- ۲۳..... اهمیت تربیت شنوایی در دوران کودکی
- ۲۷..... بهتر است چه سازی را باید برای فرزند خود انتخاب کنیم؟
- ۲۹..... منافع یادگیری مطالب موسیقی علمی
- ۳۰..... مهم ترین اقدام دست اندرکاران در برنامه ریزی درسی مدارس چیست؟
- ۳۲..... مهمترین اهداف موسیقی برای کودکان و نوجوانان
- ۳۳..... آموزش موسیقی به کودک، کدام روش بهتر است؟
- ۳۶..... اجرای موسیقی
- ۳۷..... مهمترین فصول مورد بحث تئوری موسیقی
- ۳۸..... آشنایی با علم نتیک (notica) موسیقی

۳۸	 علائم ثبت زبان موسیقی
۴۰	 نت ها
۴۰	 خط حامل موسیقی
۴۲	 میزان
۴۲	 میزان در موسیقی
۴۳	 انواع میزان
۴۴	 انواع کسر میزان
۴۵	 میزان ها در موسیقی ؟
۴۶	 میزان های ترکیبی (Compound Times)
۴۷	 گام چیست ؟
۴۸	 کلید های موسیقی
۵۰	 شدت صدا شدت (موسیقی)
۵۰	 زیر و بمی صدا زیر و بم یا ارتفاع صوت
۵۱	 زیر و بم یا ارتفاع صوت
۵۸	 سازشناسی
۶۰	 آلات موسیقی
۶۰	 آلات موسیقی بادی
۶۱	 آلات موسیقی زهی کششی و زخمه‌ای
۶۴	 آلات موسیقی ضربی
۶۶	 آلات موسیقی زهی کوبه‌ای
۶۷	 موسیقی دستگاهی ایرانی
۷۱	 آوازهای ایرانی
۷۵	 آواز خوش موسیقی رمضان

۷۵.....	آشنایی با انواع دیگر موسیقی
۷۷.....	انواع تقسیم بندی موسیقی
۸۱.....	چند اصطلاح موسیقی ایرانی
۸۲.....	وزن در شعر فارسی
۸۵.....	اوزان عروضی شعر فارسی
۸۵.....	بحرهای متناوب و مرکب
۸۶.....	یافتن خودکار وزن عروضی
۸۶.....	آموزش وزن شعر به زبان ساده
۸۹.....	قائده هجای کوتاه و بلند
۹۳.....	پیشینه رهبری در ارکستر
۹۳.....	گوشه در موسیقی ایرانی چیست؟
۹۴.....	مفهوم گوشه
۹۶.....	کالبدشناسی
۹۶.....	طبقه بندی
۱۰۰.....	ساختار
۱۰۱.....	نامگذاری گوشه ها
۱۰۲.....	لیست گوشه های آوازی ایران
۱۰۷.....	چند اصطلاح از موسیقی ایرانی
۱۱۲.....	منقبت خوانی
۱۱۳.....	فرم در موسیقی
۱۱۳.....	نمودار فرم سه قسمتی
۱۱۴.....	تاریخچه
۱۱۵.....	انواع فرم در موسیقی کلاسیک